

KEYCONETI JÄRELDUSED JA SOOVITUSED VÕTMEPÄDEVUSTE ARENDAMISE POLIITIKA JA PRAKTIKA TUGEVDAMISEKS

RESÜMEE

SISSEJUHATUS

Üleeuroopaline võtmepädevuste lähteraamistik pandi paika Euroopa Nõukogu ja Parlamendi poolt 2006. a detsembris vastu võetud¹ soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes. Raamistikus määratletakse kaheksa võtmepädevust ja mitmed valdkonnaülesed teemad, mis kombineerivad teadmisi, oskusi ja suhtumist ning mida on peetud tähtsaks eneseteostuse, isikliku arengu, kodanikuks olemise, sotsiaalse kaasatuse ja tööhõive seisukohalt 21. sajandil.

Võtmepädevuste lähteraamistik, mis rõhutab teadmiste rakendamist reaalses elusituatsioonides, lahkneb märkimisväärselt traditsioonilisest sisupõhisest lähenemisest, milles aineid õpetatakse ja hinnatakse üksteisest eraldi. Selliste oluliste muutuste koolis läbiviimine eeldab kõikehõlmavat ja ühtset poliitikat riiklikul, piirkondlikul, kohalikul ja kooli tasandil, investeringuid nii inim- kui materjaliressurssi ning tuge ja aega, et õpetajad saaksid muuta oma suhtumist ning arendada välja uus pedagoogiline lähenemisviis ja praktika. Euroopa Komisjonil on muutuste protsessi toetamises ja üksteiselt rahvusvahelisel tasandil õppimise propageerimises võtmeroll.

Euroopa hariduslike võtmekompetentside võrgustik (KeyCoNet) alustas 2012. a eesmärgiga analüüsida ja kaardistada olemasolevad strateegiad võtmepädevuste hariduses rakendamise kohta üle Euroopa ning töötada välja soovitusel, kuidas tugevdada poliitikat ja praktikat eri riikides. Käesolev on kokkuvõtte raportist, milles määratletakse võrgustiku lõplikud suunised. See põhineb andmetel, mis on kogutud kirjanduse ülevaadetest, riikide ülevaadetest, juhtumianalüüsides, kolleegide õpikülastustelt, riiklike ekspertide arvamustest ning rahvusvahelisest avalikust online-uuringust, milles koguti tagasisidet hariduse huvirühmadelt.

Raportis antakse lühiülevaade võtmepädevuste lähenemise ja selle tähenduse kohta õpetamises, õppimises ja hindamises. Samuti esitletakse võtmepädevuste poliitika ja selle rakendamise hetkeolukorda ning antakse soovitusi võtmepädevustel põhineva õppe (milles on juba toimunud suur areng) süvendamiseks, alahoidmiseks ja reformide laiendamiseks eri riikides ja piirkondades. Lisatud on ka soovitusel Euroopa tasandile.

Autorid: Janet Looney ja Alain Michel (European Institute of Education and Social Policy)

Toimetaja: Caroline Kearney (European Schoolnet)

Avaldaja: European Schoolnet, Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels

www.europeanschoolnet.org

Avaldatud: novembris 2014

See töö on kaitstud Creative Commons'i rahvusvahelise litsentsiga Autorile viitamine-Jagamine samadel tingimustel 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>)

¹ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (2006/962/EÜ), Euroopa Liidu Teataja, 30.12.2006

POLIITILISED RAAMISTIKUD

Kuigi ükski riik pole täielikult võtmepädevustel põhinevale õppele üle läinud, on mitu KeyCoNeti partnerriiki märkimisväärse arengu läbi teinud. Need strateegiad on hõlmanud alljärgnevat.

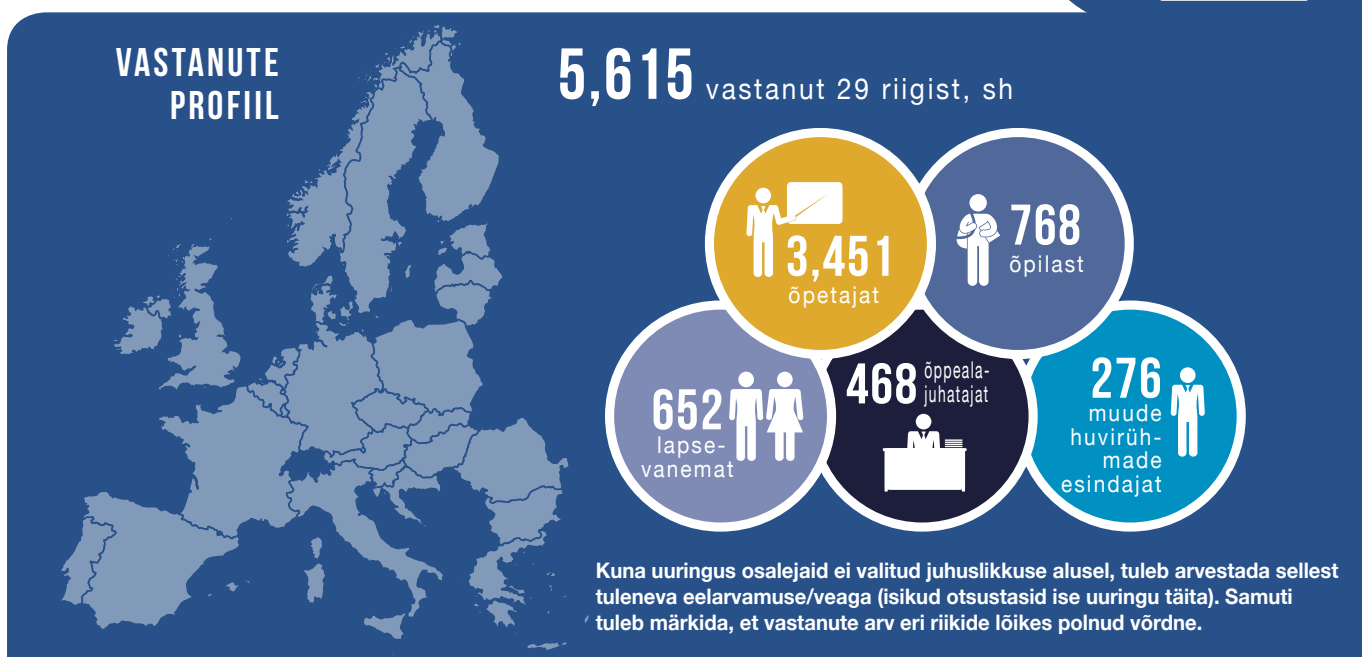
- **Võtmepädevusi puudutavad õiguslikud raamistikud** – seaduste või määruste vastuvõtmine võib kindlustada võtmepädevuste hea nähtavuse ning aidata selgitada valitsuse haridusprioriteete.
- **Uued pädevustel põhinevad õppekavaraamistikud** – enamus riike on määratlenud võtmepädevused valdkonnaüleses raamistikus, kuid osad on kindlate valdkondade pädevused lisanud olemasolevasse õppekavasse. Erinevad lähenemised peegeldavad valitsevaid poliitilisi ideid hariduses ning ka pikaajalisi haridustraditsioone.
- **Uued ja innovatiivsed partnerlused, pilootprojektid** – riikide ministriumid, erasektori sihtasutused, liidud ja mittetulundusühingud on algatanud rea uudseid projekte ja algatusi, testimaks uusi õpetamis- ja hindamismeetodeid ühes või mitmes võtmepädevuste valdkonnas. Mitmel juhul on koostöö nii haridussüsteemi sees kui ka sellest väljaspool asuvate huvirühmadega olnud pädevuspõhise lähenemise rakendamisel määrava tähendusega.
- **Sihtotstarbeline rahastus** – sihtotstarbeline rahastus uue projekti kujundamiseks, õpetajate kutsealaseks arenguks ja vajalike õppematerjalide hankimiseks on olnud nende

algatuste edu keskmes. Euroopa sotsiaalfondid on toetanud võtmepädevusi puudutavaid algatusi mitmes riigis. Ebapiisavat rahastust on peetud märkimisväärseks takistuseks muudatuste elluviimisel.

- **Võimekuse arendamine** – kutsealane areng on olnud uusi õpetamis- ja hindamispraktikaid juurutavatele õpetajatele hädavajalik. Kõrgemal tasandil väljatöötatud juhised, tööriistad ja näidised on veel üks viis, kuidas õpetajaid praktika muutmisel abistada. Õpetajad on kasu saanud ka nende praktikale antud tagasisidest. Asjakohasest kutsealasest õppest on võitnud ka koolijuhid ja järelevalveametnikud.
- **Uute algatuste jälgimine ja hindamine** – iga KeyCoNeti juhtumianalüüside hulgas kajastatud algatus sisaldab pädevuste rakendamise ja mõju analüüsi. Tõendid algatuste positiivsest mõjust õppimisele ja õpetamisele on olulised ka algatuste jätkusuutlikuse ja rahastuse saamise seisukohast.

KeyCoNeti juhtumianalüüsid ja rahvusvaheline avalik online-uuring rõhutavad nende strateegiate tähtsust, abistamaks koole võtmepädevustel põhineva õppekava juurutamisel. Nendes peetakse oluliseks ka tõhusat koolijuhtimist. Edukad koolijuhid on selgitanud võtmepädevuste reformide eesmärke ning nende tähtsust kooli plaanides. Nad on loonud ka otseseid ühendusi äri- ja kultuurikogukondadega. Õpetajad on kaasatud muutumisprotsessi igasse etappi ning neile on antud võimalus osaleda koolitustel ja üksteiselt õppida.

KEYCONETI AVALIK ONLINE-UURING

VÕTMEPÄDEVUSTE MÄÄRATLEMINE JA LÕIMIMINE RIIKLIKU ÕPPEKAVA JUHISTESSE

ÕPETAJATE
sõnul

86%

väitis, et võtmepädevused on nende riikliku õppekava juhistes määratletud

66%

märkis, et võtmepädevused on nende riikliku õppekava juhistes ka lõimitud

ÕPPEALAJUHATAJATE
sõnul

91%

väitis, et võtmepädevused on nende riikliku õppekava juhistes määratletud

73%

märkis, et võtmepädevused on nende riikliku õppekava juhistes ka lõimitud

VAJALIK ON ARENDADA KOOSTÖÖD JA SUHTLUST

ÕPETAJATE
sõnul

36%

leidis, et koostööd ja võrgustumist kasutati kutsealase arengu vahendina

18%

õpetajatest märkis, et nende kool oli võtmepädevuste rakendamise toetamiseks kaasatud laiemasse kogukonda

ÕPILASTE
sõnul

LAPS-
EVANEMATE
sõnul

65%

märkis, et õpetajad olid selgitanud võtmepädevuste eesmärgi ja oodatavaid tulemusi

21%

märkis, et nad olid osalenud võtmepädevust puudutava hariduse aruteludel

RAHVUSVAHELISE AVALIKU ONLINE-UURINGU TULEMUSED

Rahvusvahelisele avalikule online-uuringule vastas üle 5600 inimese 29 riigist², sh 3451 õpetajat, 468 õppealajuhatajat, 768 õpilast, 652 lapsevanemat ja 276 muud asjast puudutatud isikut (sh näiteks esindajad ministeeriumitest, ülikoolidest, õpetajate koolitusega tegevatest asutustest, järelevalveasutustest, valitsusvälistest organisatsioonidest jne). Kuna uuringus osalejaid ei valitud juhuslikkuse alusel, tuleb arvestada sellest tuleneva eelarvamuse/veaga (isikud otsustasid ise uuringus osaleda). Tuleb veel märkida, et vastanute arv riikide kaupa pole ühtlane, st mõnest riigist (Rumeeniast, Hispaaniast, Portugalist, Poolast ja Prantsusmaalt) osales märkimisväärselt rohkem inimesi kui teisest. Sellegipoolest

peegeldavad vastused erinevate huvirühmade seisukohti ning on oluliseks allikaks poliitika ja praktika kujundamisel.

Valdav enamus kõigi tasemetega riikide õpetajatest ja õppealajuhatajatest nõustub, et võtmepädevused on nende riiklike õppekavade juhistes määratletud ja lõimitud. Õppealajuhatajad ja õpetajad kinnitavad koos, et on rakendanud strateegilist lähenemist võtmepädevuste arendamisel kooli õppekavas, sh õpetajate kutsealase arengus (58%), võtmepädevusi on arvestatud kooli arengukavades (50%) ja IKT-koolitustes (50%).

Leidub ka märke, mis kinnitavad klassiruumi praktikas toimuvaid muutusi. Õpilastest vastanud märkisid, et õpetamine, milles on kasutatud avatud arutelu ja dialoogi klassis (65%), projektitööd (63%), mängudel põhinevat õppimist (48%) ja teisi uudsemaks peetud meetodeid, olid võtmepädevuste omandamisel abiks. 59% õpilastest vastas, et kõik õpetajad olid nende võtmepädevusi hinnanud. 38% ütles, et osad, kuid mitte kõik õpetajad olid nende võtmepädevusi hinnanud.

SOOVITUSED

Juhtumianalüüsidest ja rahvusvahelisest avalikust online-uringust tulevad välja ka kohad, kus võiks võtmepädevuste rakendamisel rohkem ära teha. Allpool väljatoodud soovitused pakuvad välja viise, kuidas võiksid poliitikud ja vastutavad isikud koolides võtmepädevuste reformi edasi arendada.

Koolid olid võtmepädevuste õppekavasse lõimimisel, huvirühmade kaasamisel ning õpetajatesse ja kooli ressurssidesse investeerimisel väga erinevates staadiumites. Rakendamist mõjutavad ka veel sellised tegurid nagu hetkeprioriteetid poliitikas, ressursipiirangud ning ajalooline ja institutsionaalne kontekst. Ka koolid eraldivõetuna töötavad väga erinevalt. Siin väljatoodud soovitused arvestavad keskkonnaerinevuste ning koolide, piirkondade ja riikide varieeruva arengutasemega. Seetõttu on soovitused esmalt suunatud riiklikule/piirkondlikule tasandile, kus on võtmepädevuste arendamiseks juba palju ära tehtud, kuid nende reformide süvendamiseks ja alalhoidmiseks on vaja veel samme astuda. Soovituste teine osa toob välja proovikivid reformide laiendamisel ning on eriti tähtis haridussüsteemidele ja koolidele, mis on arengu varasemas faasis.

Mõlemad soovituste osad on tähtsad kõigile riikidele/piirkondadele ja koolidele. Ei saa öelda, et ükski riik oleks saavutanud nende hiljutiste suunamuutuste osas tõelise jätkusuutlikkuse, samuti pole ükski riik laiendanud uusi suundi üle kogu õppekava kõikidel koolitasanditel. Soovitused kõikidele tasanditele (riikidele/piirkondadele ja koolidele) põhinevad alusprintsipiidel, mida võib kohandada (mitte kopeerida) väga erinevatesse kontekstidesse.

Soovituste viimane osa määratleb Euroopa tasandi strateegiad, mis toetavad käimasolevat võtmepädevuste reformi.

Vastanud teatasid ka proovikividest. Enamus märkis, et vajalik oleks tihedam koostöö koolides ja kooliväliselt (ainult 36% õpetajatest usub, et koostööd ja võrgustumist kasutati kutsealase arengu vahendina; 18% õpetajatest märkis, et nende kool oli võtmepädevuste rakendamise toetamiseks kaasatud laiemasse kogukonda) Nii õpetajad kui ka lapsevanemad soovivad parandada koolide ja perekondade vahelist koostööd. Need kaks huvirühma näitasid üles selget huvi äri- ja kogukonnajuhtide suuremaks kaasamiseks.

Ka suhtluse osas on arenguruumi. 65% õpilastest ütles, et nende õpetajad olid neile selgitanud võtmepädevuste eesmärke ja oodatavaid tulemusi, mis tähendab, et üsna suurele osale ülejäänud õpilastele polnud neid lahti seletatud. Üksnes 21% vanematest märkis, et nad olid osalenud võtmepädevust puudutava hariduse aruteludel.

REFORMIDE SÜVENDAMINE JA JÄTKUSUUTLIKKUS

Riigid on tutvustanud uusi suundi ja õppekavaga seotud raamistikke ning pakkunud tuge uudsete pilootprojektide läbiviimisel, et testida uusi lähenemisviise õpetamises, õppimises ja hindamises. Nüüd on tähtis arendada välja strateegiad, mis aitaksid reforme poliitilisel tasandil ja koolides edasi viia ja alal hoida.

POLIITILISEL TASANDIL võib riiklikel/piirkondlikel poliitikasuunajatel olla vajalik teha alljärgavat.

- **Eesmärke täiendavalt selgitada, õppekavareforme edasi viia** – asjast puudutatud isikud on märkinud, et vajalik oleks suurem selgus, mida aitaks saavutada võtmepädevusi puudutavate mõistete täpsustamine, õppekava üldisemate eesmärkide selge sõnastamine ja tugimaterjalide kasutamine. Ka ootused võtmepädevuste omandamise ja arendamise osas peaksid olema selgelt määratletud ning vastama eri vanuses ja etappides õppivate laste tasemele.

Mõnel juhul on võtmepädevuste juurutamine toimunud mitte põhiõppekava, vaid õppekavaväliste algatuste kaudu. Poliitika suunajad peaksid siiski kaaluma strateegilisi lähenemisviise. mis tooksid kaasa süstemaatilised muutused. Õppekava peaks olema piisavalt paindlik, et mahutada ka teisi pädevusi, mis pole praegu Euroopa võrgustikus. Tulevikus läbiviidavad õppekavareformid peaksid keskenduma prioriteetidele õppimises, et võimaldada aega sügavuti õppimiseks pädevustel põhineva õppe raames.

- **Töötada välja ühtsed hindamisraamistikud** – uued tööriistad ja kriteeriumid aitavad õpetajatel pädevusi hinnata. Need on vajalikud nii protsesshindamise kui ka koondhindamise eesmärkide saavutamiseks. Klassiruumipõhisel protsesshindamisel rõhutatakse sügavuti minevate küsimuste esitamist ja laiendatud dialooge, enese ja kaaslaste hindamist, samuti tagasisidet ja tuge tulemuste parandamisel. Uuvised lähenemised koondhindamise osas, näiteks portfolio hindamine või IKT-põhised ülesanded, võimaldavad õpilastel näidata kompleksseid oskusi ja põhjendamise protsessi. Kasutades kooli ja õpilaste saavutuste hindamisel pikema aja vältel mitmeid meetodeid, saab üldtulemustest parema pildi.

Üldised hindamisraamistikud hõlmavad ka koolide enesehindamist ja järelevalvet. Kuigi mitte kõik riigid ei nõua koolidelt enesehindamist, võib see lähenemine toetada koole võtmepädevuste reformide jälgimisel ja rakendamise kohandamisel. Koolide järelevalve on riikides tavaline. Vajalik on järelevalveametnike koolitamine, kindlustamiseks, et nende hinnangud on asjakohased ja ühtlustatud ning nad on võimelised toetama võtmepädevuste rakendamist koolides.

² Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Holland, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi Vabariik, Rootsi, Ungari, Ühendkuningriik.

- **Toetada õpetajaid** – kuna õpetajad mängivad võtmepeadevuste rakendamisel põhirolli, tuleb nende jätkuv kutsealane areng prioriteediks seada. Õpetajaid tuleks võtta kui valdkonna olulist huvirühma ning kaasata nad rakendatava poliitika ja õppekava reformide koostamisse, jälgimisse ja hindamisse.

Reformida tuleks ka õpetajaks õppimist, et see oleks kooskõlas võtmepeadevustel põhineva hariduse põhimõtetelega. Eri põhjustel on reformid õpetajahariduses viibinud. See peaks olema riikide prioriteet võtmepeadevuste reformide edasiviimisel ja alalhoidmisel.

Kuna tehnoloogia mängib hariduses üha olulisemat ja kasulikumat rolli, tuleks IKT lõimimise alastel õpetajate koolitustel käsitleda sügavuti IKT tehnilisi ja pedagoogilisi aspekte.

- **Pakkuda võimalusi võrgustumiseks ja koostööks** – koolide traditsiooniline mudel tähendas, et õpetajate töö on tihti peale klassiruumiga piiratud ning neil on vähe võimalusi ideede ja mõtete vahetamiseks. Õpetajate võrgustikud, nii online'is kui ka silmast silma, võivad toetada üksteiselt õppimist ja ergutada loovust.

Koolisüsteemist väljaspool asuvate isikutega koostöö tegemine on samuti oluline tagamaks, et õpetamine ja õppimine peegeldavad „tõelise elu“ väljakutseid ja kaoksid piirid formaalse, mitteformaalse ja informaalise õppimise vahel. Tähtis on ka koostöö teadlastega.

- **Suurendada poliitilist toetust** – strateegiad, mis tugevdavad poliitilist toetust ja jätkusuutlikkust, hõlmavad erinevate huvirühmade (sh lapsevanemate, äri- ja kultuurikogukonna ning õpetajate liitude) toetuse saamist. Tõendite kogumine võtmepeadevustel põhineva õppe mõju kohta on väga oluline valitud poliitika osas toetuse säilitamiseks.
- **Investeeri strateegiliselt** – võtmepeadevuste reformid eeldavad märkimisväärseid investeeringuid inim- ja materjaliressurssi. Koolitades põhimeeskonda, kes jagab seejärel oma kogemusi kolleegidega, võib olla ressurside nutikas kasutus, mis tugevdab põhimeeskonna õppimistahet.

Kooliruumide renoveerimine ja võimalik ümbertegemine tähendab märkimisväärset kulu ning tuleb seetõttu kavandada pikema perioodi peale. Koolid näevad pidevat vaeva, et IKT-vajadustega kaasas käia. Mõnedel riikidel on õnnestunud kulutusi vähendada, rakendades „too enda seade kooli“ poliitikat. Siiski tuleb sellist lähenemist enne rakendamist eri kogukondades testida, sest lapsevanemate soov ja võimalus investeerida mobiilseadmetesse (nutitelefonidesse või sülearvutitesse) on eri riikides erinev, luues potentsiaalse ohu ebavõrdsuse tekkeks koolisüsteemis.

Võtmepeadevuste süvendamiseks ja alalhoidmiseks **KOOLI TASANDIL** võib olla tähtis teha alljärgnevat.

- **Anda õpetajatele aega oma praktikat edasi viia ja arendada** – paljud õpetajad on harjunud seadma esiplaanile üksiku aine sisul põhineva õpetamise. Neil võib minna aega, et muuta oma seisukohti pädevuspõhise õppe väärtuse osas. Neil on vaja aega, et kujundada enda arusaamine võtmepeadevustest ning lõimida uusi meetodeid, nt projektpõhist õpet ja tähendusrikkaid ülesandeid. Aega võtab ka uuel viisil suhtumine õpetajatesse, lapsevanematesse ja teistes huvirühmadesse.
- **Muuta projektpõhise ja insterdistsiplinaarse õppe toetamiseks õppekeskkonda** – teatud piirini on klassikeskkonda üsna kerge muuta selliseks, et see toetaks koos töötamist ja uurimistöö tegemist või muudetud kooli ajaplaane. Kuid pikemas plaanis võib osutada vajalikuks investeerida ka uutesse tehnoloogiatesse või rajatiste renoveerimisse.
- **Selgitada eesmärgid paremini lahti, et koguda laiemat toetuspinna** – jätkuma peaksid regulaarsed protsessid, kuhu on kaasatud peamised huvirühmad (õpilased, õpetajad, lapsevanemad, kogukonna ja ettevõtete juhid), et tagada stabiilne toetus ning koguda tagasisidet selle kohta, kuidas lähenemismeetodeid peaks arendama. Õpetajate ja kohaliku kogukonna liikmete vaheline võrgustumine ja koostöö on koolide tasandil läbiviidud reformide alalhoidmiseks äärmiselt tähtis.
- **Rõhutada võtmepeadevusi prioriteedina kooli tulevikukavas** – kooli tulevikukavas on määratletud kooli prioriteedid ja kavatsused ning need pakuvad võimalust edukuse mõõtmiseks ja arendamist nõudvate valdkondade määratlemiseks. Need kavad peaksid arvestama ka tagasisidega õpetajatelt, õpilastelt ja lapsevanematelt võtmepeadevuste rakendamise kohta.
- **Kooli tasandil jälgida ja hinnata** – kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave õpilaste ja kooli tulemuste kohta aitab koolijuhtidel määratleda, mis töötab hästi ning millised on kitsaskohad.

REFORMIDE LAIENDAMINE

Edukad riigid hakkavad lisaks praktika edasiviimisele ja alahoidmisele pöörama tähelepanu ka reformide laiendamisele rohkemates koolides ja üle terve õppekava. Poliitikutel ja koolijuhtidel, kes alustavad võtmepädevuste reformi läbiviimisega, on eelis õppida varasematelt teerajatelt. Kuid ka neil tuleb ette unikaalseid väljakutseid ja võimalusi.

POLIITILISEL TASANDIL võib olla tähtis teha alljärgnevat.

- **Osaleda rahvusvahelistes poliitikavõrgustikes** – rahvusvahelised võrgustikud on asendamatud üksteiselt õppimise kohad poliitilisel tasandil. Nendes pannakse alus töendusmaterjalidele selle kohta, mis on töötanud, kelle jaoks ja mis tingimustel. Paratamatult tuleb poliitikat kohendada kohalike oludega. Võrgustikud peaksid seetõttu edukuse retsepti väljatöötamise asemel määratlema ühised printsiibid, et toetada pingutusi töhuse reformi läbiviimisel.
- **Teha strateegilisi investeeringuid inim- ja materjaliressurssi** – paljudel juhtudel on riikidel, kes on praegu võtmepädevuste õppe reformi varasemates etappides, kasutada vähem ressursse. Neil tuleb vastu võtta strateegilisi otsuseid, kuidas piiratud ressursse kõige paremini töhuse kutsealase arengu ning õpetajate kutse omandamise osas läbiviidavate reformide huvides ära kasutada. Tähtsad on ka investeeringud kõrge kvaliteediga koolitusmaterjalidesse ja näidistesse.

Koolidel, mis on võtmepädevuste õppe lõimimise varasemates etappides, tuleb samuti ette unikaalseid võimalusi ja proovikive.

KOOLI TASANDIL võib olla tähtis teha alljärgnevat.

- **Toetada kaaslastelt õppimist koolide lõikes** – koolid, mis on praegu uue õppekava ja/või algatuste rakendamise varases faasis, võivad lõigata kasu uusi võtmepädevustel põhinevaid lähenemismeetodeid esimesena rakendanud koolidelt ning õppida, kuidas nad muudatusi läbi viisid.
- **Tegelda skeptikutega** – mõnel juhul võivad koolid ja õpetajad reformide läbiviimist vältida, sest nad on võtmepädevustel põhineva õppe väärtuse osas skeptilised. Selliste koolide juhid seisavad silmitsi lisaväljakutsetega. Eluliselt oluline on töhus suhtlus, sh võimalus infovahetuseks ja tagasisideks.

SOOVITUSED EUROOPA KOMISJONILE

Ka Euroopa Komisjon võib rakendada võtmepädevuste reformi läbiviimise toetamiseks mitmeid meetmeid.

EUROOPA TASANDIL võib olla tähtis teha alljärgnevat.

- **Toetada võrgustumist** – võrgustumistegevused toetavad võtmepädevuste arendamist, sest need võimaldavad üksteiselt õppida ning reformi rakendamise kogemusi vahetada. Seesugused vahetused võivad kasvatada KeyCoNeti huvirühmade võrgustikku.
- **Toetada kaaslastelt õppimist** – Euroopa koolide omavaheline mestimine, mis on seotud võtmepädevuste õppega, suurendab kaaslastelt õppimise võimalust.
- **Jagada häid praktikanäiteid** – Euroopast ja kaugemalt toodavad näited peaksid põhinema selgel head praktikat määratlevatel kriteeriumitel. See on tähtis iga võtmepädevuse puhul, kuid erilist tähelepanu tuleks pöörata heale praktikale valdkonnaüleste ainete õpetamisel ja õppimisel, sest selles valdkonnas on õpetajad saanud vähem koolitust ning neil on vähem kogemusi ja vahendeid. Komisjon võiks oma veebilehele riputada videoid, milles toodaks näiteid töhuse õpetamise ja hindamise kohta. Lisaks võiks pakkuda toetavaid tööriistu, mida saaks eri kontekstidele sobivaks kohendada. Nende saadavust tuleks laiialdaselt reklaamida.
- **Jälgida edenemist ajas** – kuivõrd võtmepädevused kujutavad endast sedavõrd põhjanevat ja sügavat muutust hariduspoliitikas ja -praktikas, on tähtis jälgida nende rakendamise protsessi ajas. Jälgimine võib hõlmata perioodilisi rahvusvahelisi uuringuid huvirühmade hulgas (nt iga kolme kuni viie aasta tagant) ja/või uuringuid, mis keskenduvad rakendamise kindlatele aspektidele, nt muutustele õpetajate kutse omandamisel. Nendes uuringutes saab tugineda KeyCoNeti algsele tööle võtmepädevuste poliitika ja praktika kaardistamisel Euroopas.
- **Kavandada tulevikuvajadusi** – Euroopa poliitika käimasolevate võtmepädevuste reformide puhul peaks silmas pidama tulevikuperspektiivi, võttes seisukoha, kui hästi valmistavad praegused pädevused õpilasi ette. Lisaks tuleks määratleda tulevikuvajadused ja proovikivid.

KEYCONET PARTNERID

www.bmukk.gv.at

<http://www.ond.vlaanderen.be/wegwijs/AKOva>

<http://www.education.gouv.fr/>

<http://www.juntadeandalucia.es/>

<http://www.ncca.ie/>

<http://www.eitsa.ee/en/>

<http://ife.ens-lyon.fr/ife>

<http://www.eiesp.org>

www.uned.es

<http://www.ie.uminho.pt/>

<http://www.ie.ul.pt>

<http://www.uv.uio.no/pfi/english/>

<http://www.cicero.fi>

<http://www.ja-ye.eu>

<https://www.jyu.fi/en/>

education.gov.mt

KeyCoNetil on üle saja **registreerunud liikme**, kes esindavad hariduses aktiivseid huvirühmi üle Euroopa.

www.keyconet.eun.org

#Keyconet

Key Competence Network on School Education - KeyCoNet

KeyCoNeti projekti on finantseerinud elukestva õppe programm ja Euroopa Komisjon. Selle väljaande sisu eest vastutab üksnes selle autor. Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe mistahes viisil kasutamise eest.